

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1735
Toplantı Tarihi/Sayısı : 4.7.2024/43
Karar Numarası : 2024/596
Başvuran : H. S.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Tavşanlı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın hastane sevklerinin gerçekleştirilmediği; 1,5 yıldır dış tedavisinin yapılmadığı, ilaçlarının verilmediği ve kullandığı epilepsi ilacının kendisine rahatsızlık verdiği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. Birtakım sağlık sorunları yaşamakta olduğunu,

b. Hastane sevklerinin gerçekleştirilmediğini ve 1.5 yıldır dış tedavisinin yapılmadığını,

c. İlaçlarının verilmediğini ve kullandığı epilepsi ilacının kendisine rahatsızlık verdiğini,

ç. Bu sorunlarıyla ilgili talepleri hususunda kendisine herhangi bir geri dönüşün yapılmadığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Tavşanlı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın 2022 yılının Nisan ayından itibaren muhtelif tarihlerde; 19 kez Kurum revirinde; 3'ü Genel Cerrahi, 1'i Enfeksiyon Hastalıkları, 3'ü Nöroloji, 1'i Ortopedi, 2'si Beyin Cerrahisi, 2'si Psikiyatri, 4'ü Fizik Tedavi, 2'si Göz Hastalıkları, 2'si Kardiyoloji Polikliniği olmak üzere toplam 20 kez Tavşanlı Doç. Dr. Mustafa Kalemlı Devlet Hastanesinde ve 3 kez Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Evliya Çelebi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Nöroloji Polikliniğinde muayene, tetkik ve tedavilerinin gerçekleştirildiği,

b. Muayeneler neticesinde reçete edilen ilaçların başvurana verildiği, rapor süresi dolan ilaçlarla ilgili yeniden rapor alınması için gereken sevk ve muayenelerin yapıldığı, ayrıca 27/4/2022 tarihinde Tavşanlı Doç. Dr. Mustafa Kalemlı Devlet Hastanesi Nöroloji Polikliniğinde yapılan muayenesinde ilgili hekim tarafından; "N.. ilacı tedavisini kötüye kullandığı düşünülmüştür." notunun yazıldığı,

c. Başvuranın 6/4/2022 ile 10/4/2022 tarihleri arasında alması gereken ilaçların bazılarını almayı reddettiği,

ç. Başvuranın, 17/5/2022 ve 31/5/2022 tarihlerinde yazdığı dilekçelerle tüm hastane sevklerinin iptalini ve ilaçlarının kesilmesini talep ettiği, 31/5/2022 tarihinde gelen ilaçlarını da almayı reddettiği,

d. Diş tedavisi ile ilgili olarak 18/8/2023 tarihinde hastane randevusunun bulunduğu ve randevu tarihi geldiğinde hastaneye götürüleceği ifade edilmektedir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından kanuni süresi içinde yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesine göre;

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

(...)

Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.

(...)"

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön inceleme*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre;

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur..."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesine göre;

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. "*Bir ceza infaz kurumunun sağlık hizmetleri en azından düzenli ayakta konsültasyon ve acil durumlarda tedavi sunabilmelidir (elbette, kurumlarda genellikle yataklı hastane tipi bir birim de mevcut*

olabilmektedir). Her mahpusa yetkin bir diş hekimi de hizmet sunmalıdır. Bunun dişında, ceza infaz kurumu doktorları uzmanların hizmetlerinden yararlanabilmelidir. Acil durum tedavisine gelince, her zaman bir doktor nöbette olmalıdır. Ayrıca ilk yardım sunabilecek yetkinliğe, tercihen de hemşirelik niteliklerine sahip bir kişinin her zaman ceza infaz kurumu sınırları içinde bulunması gereklidir. Ayakta tedavi, uygun olan hallerde sağlık bakım personeli gözetiminde yapılmalıdır. Birçok durumda, devam eden bakımın mahpusun inisiyatifine bırakılması yeterli değildir." (Avrupa İşkenceyi ve İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele ve Cezayı Önleme Komitesi [CPT], 3'üncü Genel Rapor, CPT/Inf (93)12, para. 35).

13. "Mahpusların hastaneye yatırılması ya da bir uzman tarafından hastanede muayene edilmesi gerektiğinde, hasta sağlık durumunun gerektirdiği aciliyette sevk edilmelidir." (CPT, 3'üncü Genel Rapor, CPT/Inf (93)12, para. 37).

14. Başvuran; hastane sevklerinin gerçekleştirilmediğini, diş tedavisinin yapılmadığını, ilaçlarının verilmediğini ve kullandığı ilacın kendisine rahatsızlık verdiğini iddia etmektedir.

15. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri" başlıklı 71'inci maddesinin birinci fıkrasına göre;

"Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbi araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirilir."

16. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "Hükümlülerin hastaneye sevki ile hastanelerde muayene ve tedavileri" başlıklı 99'uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına göre:

"Hükümlünün sağlık nedeniyle bir hastaneye sevkine gerek duyulduğunda durum, cezaevi tabibi tarafından bir raporla derhal kurum en üst amirine bildirilir.

Kurumda tedavisi mümkün olmayan hastalığı bulunan hükümlülerin muayene ve tedavileri devlet ve üniversite hastanelerinde gerçekleştirilir. Hükümlülerin yatarak tedavileri bunlar için ayrılan hükümlü koğuşlarında yapılır. Hükümlü koğuşu yoksa tedavileri diş güvenlikten sorumlu güvenlik görevlileri tarafından gerekli önlemler alınarak hastanelerin diğer birimlerinde yapılır."

17. Başvuru kapsamında incelenen belgelerden, başvuranın çeşitli tarihlerde hastaneye sevklerinin yapıldığı, muayene ve tedavi işlemlerinin gerçekleştirildiği ve ilaçlarının reçete edildiği, diş rahatsızlığı ile ilgili olarak da hastane randevusunun alınmış olduğu, öte yandan başvuranın ilaçlarını almak istemediğine dair muhatap Kurum personeline hazırlanmış olan tutanakların ve ilaçlarını almayı kendi isteğiyle reddettiğine ilişkin başvuran tarafından yazılmış dilekçelerin mevcut olduğu anlaşılmıştır. Bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda, başvuranın sağlık sorunları ile ilgili gerekli işlemlerin muhatap Kurumca yerine getirildiği ve herhangi bir hak ihlalinin söz konusu olmadığı değerlendirilmiştir.

18. Başvuranın, epilepsi ilacının kendisine rahatsızlık verdiğine ilişkin iddiası kapsamında incelenen belgelerden, epilepsi rahatsızlığı ile ilgili olarak muhtelif tarihlerde muayenelerinin gerçekleştirildiği ve takipli olarak kullanmakta olduğu epilepsi ilaçlarından rapor süresi dolanlara ilişkin yeniden rapor alınması için gereken sevk ve muayenelerin yapıldığı, ilaçların rahatsızlık verdiğiyle ilgili herhangi bir tıbbi tespitin mevcut olmadığı, ayrıca 27/4/2022 tarihinde Tavşanlı Doç. Dr. Mustafa Kalemlı Devlet Hastanesi Nöroloji Polikliniğinde yapılan muayenesinde ilgili hekim tarafından; "N... ilacı tedavisini kötüye kullandığı düşünölmüştür." notunun yazıldığı görölmüştür. Yine 22/2/2022 tarihinde muhatap Kurum personeline hazırlanan tutanak incelendiğinde; başvuranın kullanmakta olduğu ilaçlarla ilgili bilgi talep ettiği ve kendisine, raporlarının yenilenmesi halinde talep

ettiği ilaçların verileceğinin anlatıldığı grlmştr. Bu hususlar doğrultusunda, söz konusu iddia yönünden bir hak ihlalinin bulunmadığı değerlendirilmiştir.

19. Sonuç olarak; yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlaline varan bir uygulamanın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

4/7/2024 tarihinde, Saffet BALIN'ın karşı oyuyla OY ÇOKLUĞUYLA, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
ye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
ye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
ye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
ye

Ek: 2024/596 H. S. Kararı Saffet BALIN Karşı Oyu (1 Sayfa)

16.07.2024

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : H.S.
Karar Numarası : 2024/596

6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin birinci fıkrası "*Kurum, başvuruları ve resen yaptığı incelemeleri başvuru ve resen inceleme kararı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sonuçlandırır. Bu süre, Başkan tarafından bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç ay uzatılabilir.*" hükmünü haizdir. İlgili hüküm uyarınca başvuruların incelenmesi ve karara bağlanması için belirlenen sürenin azami olarak altı ay olduğu açıktır.

Somut başvuruda, yukarıda yer verilen normatif düzenlemedeki azami süreye uyulmadığı görülmektedir. Kurumumuzun insan kaynağı ile beraber değerlendirildiğinde mevcut durumdaki olağan dışı gecikmenin makul görülebilmesi mümkün değildir. Kaldı ki aynı dönemde Kurumun insan kaynağının "tali" olarak değerlendirilebilecek faaliyetlere kanalize edildiği görülmektedir. Bu durum Kurumun insan kaynağının etkili ve verimli olarak kullanılamaması ve iş akış takiplerinin düzenli olarak yapılamamasının olağan sonucudur.

Mücbir sebepler hariç olmak üzere başvuruların öngörülen yasal sürede sunulmamasında sorumluluğu olan personel hakkında gerekli tahkikatın da yapılması gerektiği şerhiyle birlikte yukarıda sıralanan gerekçelerle sayın çoğunluğun görüşüne iştirak edilememiştir.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>